

УДК 355.1-057.36(477):37.044

© Зелений І.І., 2023

<https://orcid.org/0000-0003-2115-5696>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.05>

І. І. Зелений

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ НЕПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ОФІЦЕРІВ

Дослідження акцентує увагу на необхідності постійного професійного зростання офіцерів у глобальному військовому середовищі, враховуючи сучасні виклики і загрози. Стаття спрямована на виявлення та аналіз ключових аспектів, що визначають ефективний механізм для неперервного розвитку військових кадрів в Україні.

У даній публікації визначено не вирішені питання щодо неперервного професійного зростання офіцерів, особливо в контексті стандартів НАТО. Мета статті полягає в ідентифікації ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів в Україні відповідно до стандартів НАТО. Цей підхід служить основою для визначення ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів в Україні, сприяючи готовності військових до навчання протягом усього життя.

У статті використано комплекс теоретичних методів наукового пізнання, таких як узагальнення, систематизація та аналіз, для розкриття суті та вивчення ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів.

Отримані результати вказують на важливість таких ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів, як-от: розробка індивідуальних стратегій кар'єрного зростання; участь у міжнародних програмах підготовки; проходження додаткових навчальних курсів і сертифікації; розвиток мовних навичок, зокрема володіння іноземною мовою; розвиток військової етики і цінностей офіцера; розвиток лідерських якостей; формування адаптивності та інноваційності; формування здатності до самооцінювання та самоаналізу.

Ці компоненти становлять важливу основу для підготовки та розвитку офіцерського корпусу, спрямованої на високий рівень військового професійного вдосконалення.

Отже, стаття визначає неперервне професійне зростання в рамках стандартів НАТО як стратегічну ініціативу для забезпечення високого рівня готовності та ефективності військових сил. Враховуючи це, ключові компоненти неперервного професійного зростання офіцерів в Україні стають основою для формування готовності військовослужбовців до навчання протягом усього життя.

Ключові слова: *неперервна освіта, професійний розвиток, кар'єрне зростання, компоненти неперервного професійного зростання, офіцери Збройних Сил України.*

Zelenyi I.I. Key components of continuous professional growth of officers. *The study emphasizes the need for continuous professional growth of officers in the global military environment, taking into account modern challenges and threats. The article is aimed at identifying and analyzing the key aspects that determine an effective mechanism for the continuous development of military personnel in Ukraine.*

The article identifies outstanding issues regarding continuous professional development of officers, especially in the context of NATO standards. The purpose of the article is to identify the key components of continuous professional growth of officers in Ukraine in accordance with NATO standards. This approach serves as a basis for identifying the key components of continuous professional growth of officers in Ukraine, contributing to the readiness of the military for lifelong learning.

The article uses a complex of theoretical methods of scientific knowledge. The faults are: generalization, systematization and analysis. They are used to reveal the essence and study the key components of continuous professional growth of officers.

The obtained results indicate the importance of key components of continuous professional development of officers. They are: development of individual career growth strategies; participation in international training programs; completion of additional training courses and certification; development of language skills, in particular, mastery of a foreign language; development of military ethics and values of an officer; development of leadership qualities; formation of adaptability and innovativeness; formation of self-assessment and self-analysis skills.

These components form an important basis for the training and development of the officer corps, aimed at a high level of military professional improvement.

Therefore, the article defines continuous professional growth within the framework of NATO standards as a strategic initiative to ensure a high level of readiness and effectiveness of military forces. Taking this into account, the key components of the continuous professional growth of officers in Ukraine become the basis for the formation of readiness of servicemen for lifelong learning.

Keywords: *continuous education, professional development, career growth, components of continuous professional growth, officers of the Armed Forces of Ukraine.*

Вступ. В умовах постійних змін у глобальному стратегічному середовищі сучасна військова сфера визначається необхідністю постійного професійного зростання офіцерів. Актуальність представленого дослідження полягає в пошуку ключових компонентів, які визначають ефективний механізм для неперервного розвитку кадрів у військових структурах України. Дана стаття спрямована на виявлення та аналіз тих аспектів, які є важливими для ефективного професійного неперервного зростання офіцерів.

Дослідження передбачає аналіз сучасних методів, які використовуються в армійському навчанні та тренуванні, і висвітлення їхньої ефективності у забезпеченні неперервного професійного зростання. Результати статті можуть служити основою для розробки стратегій і політик, спрямованих на підвищення ефективності навчання і розвитку військових кадрів в умовах постійних змін у сучасному світі.

Проблема професійного становлення і розвитку офіцерів розкрита у багатьох дослідженнях вітчизняних науковців. Зокрема, Р. Бакуменко проаналізував проблему формування і розвитку професійної компетентності офіцерів інформаційно-аналітичного забезпечення в контексті психологічних і педагогічних наук. У його дослідженні проблема розглядається як система науково сформованих правил і прийомів навчання, що забезпечують єдність теоретичного, методологічного та методичного аспектів (Bakumenko, 2020).

А. Машталер наголосив, що процес формування особистості офіцера-прикордонника не завершується отриманням базової підготовки, а, поряд із наращуванням досвіду у сфері військово-професійної діяльності, активною професійною взаємодією та іншими чинниками, важливу роль у формуванні професіоналізму військовослужбовців відіграє процес підвищення кваліфікації. Автор зазначає, що професійна компетентність офіцерів-прикордонників може бути організована як система, яка включає мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та аксіологічний компоненти (Mashtaler, 2015).

А. Воронін у своїй статті визначив основні риси і ознаки, що характеризують офіцера-лідера, розкрив цінності, які повинні бути властиві майбутньому офіцерові, такі як вірність, обов'язок, повага, самовіддана служба, честь, чесність та особиста сміливість. Додатково автор розглянув сутність ключових компетентностей офіцера-лідера, а саме: лідерство, розвиток організації, формування позитивного робочого середовища та досягнення результатів (Voronin, 2022).

Разом з тим, не достатньо розробленими залишаються питання неперервного професійного зростання офіцерів, зокрема відповідно до стандартів НАТО.

Мета статті – визначити ключові компоненти неперервного професійного зростання офіцерів в Україні відповідно до стандартів НАТО.

Методи дослідження. У даній статті використано комплекс теоретичних методів наукового пізнання, таких як узагальнення, систематизація та аналіз. Ці методи використані для розкриття суті неперервного професійного зростання офіцерів, з'ясування і аналізу його ключових компонентів.

Результати. Неперервне професійне зростання офіцерів у рамках стандартів НАТО є важливою складовою стратегії, спрямованою на

забезпечення високого рівня готовності та ефективності військових сил. Основні принципи цього підходу включають в себе ретельне стратегічне планування кар'єри, що передбачає визначення індивідуальних цілей та обрання відповідних освітніх програм.

Зазначимо, що офіцерам також надається можливість брати участь у міжнародних тренуваннях та вправах, що сприяє обміну досвідом та розвитку міжнародної співпраці. Міжнародні сертифікати та курси, визнані в армійських структурах країн – членів НАТО, стають важливими елементами навчання, сприяють взаємовизнанню і стандартизації. Мовна підготовка, зокрема володіння англійською мовою, визначається як обов'язковий елемент професійного росту офіцерів. Це полегшує комунікацію і сприяє їхній участі в міжнародних операціях. Додатково, офіцери отримують навчання з етики військової служби та важливості професійної згоди, відповідно до стандартів НАТО (Diakov, 2019).

Таким чином, неперервне професійне зростання відповідно до стандартів НАТО є стратегічною ініціативою, спрямованою на підтримку високого рівня підготовки офіцерів та їхньої готовності до викликів у сучасному військовому середовищі. Зважаючи на це, логічним є визначення ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів в Україні відповідно до стандартів НАТО, які мають стати базисом до формування готовності військовослужбовців до навчання впродовж життя.

До ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів належать:

- розробка індивідуальних стратегій кар'єрного зростання;
- участь у міжнародних програмах підготовки;
- проходження додаткових навчальних курсів і сертифікації;
- розвиток мовних навичок, зокрема володіння іноземною мовою;
- розвиток військової етики і цінностей офіцера;
- розвиток лідерських якостей;
- формування адаптивності та інноваційності;
- формування здатності до самооцінювання та самоаналізу.

Розглянемо кожен із цих компонентів більш детально. Так, розробка індивідуальних стратегій кар'єрного зростання для офіцерів у контексті неперервного професійного росту є ключовим етапом особистого і професійного розвитку. Цей процес передбачає глибокий аналіз особистих і професійних цілей, вимог військової служби та особливостей обраної спеціальності. Варто зазначити, що кожен офіцер має чітко визначити напрями власного професійного і особистісного розвитку, ураховуючи свої сильні і

слабкі сторони. Зокрема, аналізуючи вимоги професії, він може ідентифікувати ключові компетентності, які необхідні для успішної служби і подальшого кар'єрного зростання. Проведений науково-педагогічний аналіз довів, що розробка індивідуальної стратегії кар'єрного зростання відіграє критичну роль у створенні основи для успішного і стійкого професійного розвитку офіцера в контексті постійних викликів та змін у військовій сфері (Pikus, 2023).

У ході наукового пошуку встановлено, що участь у міжнародних програмах підготовки є важливим аспектом неперервного професійного зростання офіцерів, спрямованого на поглиблення їхніх знань, розвиток навичок та підвищення рівня готовності до викликів сьогодення. Так, залучення офіцерів до різних міжнародних програм академічного обміну, стажування, програм навчання надає їм можливість не лише сприймати свої обов'язки в контексті національного захисту, але й розширювати власну глобальну перспективу. Міжнародні програми підготовки забезпечують учасникам можливість взаємодії з офіцерами з інших країн, вивчення найкращих світових практик у военній галузі та навчання на основі міжнародного досвіду.

Зауважимо, що важливим аспектом цього процесу є можливість адаптації до різноманітних стратегій та тактик, які використовуються у різних військових силах. Участь у таких програмах розширює культурний інтелект офіцера та підвищує його здатність ефективно співпрацювати в міжнародних операціях. Крім того, міжнародні програми підготовки забезпечують доступ до новітніх стратегій безпеки, технологічних інновацій і передових методів військової науки. Офіцери, що беруть участь у таких програмах, отримують можливість аналізувати і впроваджувати передовий досвід власних та інших країн, що сприяє підвищенню їхнього професійного рівня та готовності діяти у критичних і стресових ситуаціях. У цьому контексті, міжнародні програми підготовки стають каталізатором для постійного вдосконалення офіцерського корпусу та зміцнення міжнародного військового співробітництва.

Поруч з участю у міжнародних освітньо-професійних програмах підготовки офіцерів, варто наголосити і на необхідності проходження додаткових навчальних курсів та отриманні сертифікації у контексті неперервного професійного зростання офіцерів. Цей підхід визнається як важливий механізм для забезпечення відповідності професійних навичок і знань офіцерів сучасним вимогам та технологічним інноваціям у військовій сфері України.

Проходження додаткових курсів, спрямованих на поглиблення та розширення галузі спеціалізації, дозволяє офіцерам отримувати актуальні знання, аналізувати новітні тренди та використовувати досвід більш досвідчених колег у військових операціях. Це сприяє постійній адаптації до

змін у військовому середовищі та підвищує ефективність виконання завдань. Доцільно зауважити, що отримання сертифікатів про успішне проходження навчальних курсів є механізмом підтвердження володіння необхідними компетентностями для конкретної області військової служби. Цей процес дозволяє стандартизувати і визнавати рівень кваліфікації офіцера як фахівця у своїй галузі. Проведення додаткових навчальних заходів та сертифікації також сприяє підтримці конкурентоспроможності військового корпусу на національному та міжнародному рівнях.

Окремим важливим компонентом неперервного професійного зростання офіцерів є розвиток мовних навичок, зокрема і володіння іноземною мовою. Так, іншомовна компетентність являє собою важливий елемент стратегії неперервного професійного зростання для офіцерів у сучасному військовому контексті. Зазначимо, що володіння іноземною мовою сьогодні розглядається як стратегічний ресурс, що впливає на підвищення ефективності комунікації, сприяє міжнародній взаємодії, підвищує загальну гнучкість і адаптивність офіцерів.

У контексті неперервного професійного зростання, розвиток мовних навичок передбачає систематичне вивчення та практику іноземної мови відповідно до вимог професії і специфіки військової служби. Основною метою цього процесу є розширення словникового запасу офіцерів та вдосконалення усного і письмового мовлення для формування здатності використовувати іноземну мову в усіх сферах службової діяльності, включаючи командування, навчання, звітність та взаємодію з міжнародними партнерами.

Володіння іноземною мовою також дозволяє офіцерам ефективно співпрацювати в міжнародних операціях, розширює можливості участі в спільних освітніх, наукових, практичних заходах і забезпечує краще взаєморозуміння в міжкультурних взаємодіях. Крім того, це важливо для військової дипломатії та участі в міжнародних переговорах, де ефективна комунікація може мати критичне значення для досягнення стратегічних цілей (Boichuk, 2023). Загальний розвиток мовних навичок офіцера покликаний не лише забезпечити здатність ефективно використовувати іноземну мову, але і розглядається як чинник, що сприяє розширенню його професійного впливу та адаптивності до різноманітних викликів у військовій сфері.

У ході наукового пошуку встановлено, що розвиток військової етики і цінностей офіцера визнається ключовим аспектом неперервного професійного зростання у військовому середовищі. Цей процес базується на глибокому засвоєнні та постійному удосконаленні принципів, які визначають високий стандарт поведінки та професійної моралі. Військова етика для офіцера охоплює низку аспектів, включаючи вірність службі, професійну чесність,

відданість місії та дотримання міжнародних норм та правил. Розвиток цих етичних цінностей починається від періоду базової військової підготовки і продовжується протягом усієї служби, враховуючи зміни у викликах та контексті сучасних військових конфліктів. Цей процес також включає в себе поглиблення розуміння офіцером етичних аспектів влади і лідерства, а також здатність виправдовувати свої рішення у відповідності до військового законодавства та міжнародних конвенцій. Важливою частиною розвитку є інтеграція етичних засад у вирішення тактичних та стратегічних завдань.

Зазначимо, що офіцер повинен вдосконалювати свою здатність аналізувати складні ситуації, враховуючи етичні аспекти, та приймати обґрунтовані рішення в межах військового департаменту та згідно з високими стандартами моралі. Процес неперервного розвитку військової етики також враховує важливість створення етичного клімату, спрямованого на високий рівень служби та відданість обов'язкам.

Розвиток лідерських якостей у контексті неперервного професійного зростання офіцерів є ключовою складовою стратегії, спрямованої на формування високопрофесійного та ефективного військового керівництва. Цей процес визнається як невід'ємна частина становлення офіцера як лідера та підтримки його здатності керувати, впливати і надихати підлеглих (Voronin, 2022).

Одним із ключових аспектів розвитку лідерських якостей є постійне вдосконалення навичок прийняття рішень. Офіцер має розвивати здатність аналізувати складні ситуації, враховуючи різні чинники, та приймати обґрунтовані рішення, спроможні враховувати поточні обставини та долати виклики. Ще однією важливою аспектною галуззю є розвиток навичок мотивації та навчання. Лідер повинен бути здатний стимулювати та мотивувати свою команду до досягнення високих результатів, а також створювати умови для постійного професійного розвитку. Для неперервного зростання важливо зазначити, що розвиток лідерських якостей у контексті професійного зростання офіцерів передбачає комплексну підготовку, спрямовану на забезпечення найвищих стандартів ефективного військового керівництва.

Формування адаптивності та інноваційності базується на необхідності адаптації офіцерів до постійних змін у стратегії, технологіях, а також у вимогах до військових операцій. Адаптивність офіцера включає в себе гнучкість у вирішенні проблем, аналізі ситуацій та здатності швидко адаптувати свої дії до нових умов та завдань. Це передбачає не лише готовність використовувати традиційні методи, але й уміння реагувати на неочікувані виклики шляхом творчого та ефективного вирішення проблем. Інноваційність офіцера визначається його здатністю впроваджувати новаторські підходи і технології у

військову діяльність. Це може охоплювати впровадження нових стратегій, використання передових технічних засобів, а також розвиток нових тактичних методів (Zelenyi, 2022).

Формування адаптивності та інноваційності передбачає постійну готовність до навчання та оновлення знань, урахування останніх наукових досліджень та інноваційних підходів у суміжних галузях. Також важливо створювати стимули для ініціатив і творчих рішень. У сучасному військовому середовищі, яке характеризується швидкими змінами та неочікуваними викликами, адаптивність та інноваційність стають стратегічними компетентностями офіцера. Ці якості допомагають забезпечити успішність військових операцій та збереження високого рівня готовності військових до різноманітних викликів і завдань.

Важливим аспектом стратегії неперервного професійного зростання офіцерів є формування здатності до самооцінювання та самоаналізу, що спрямована на особистий і професійний розвиток. Цей процес передбачає систематичне і об'єктивне визначення своїх сильних і слабких сторін, а також постійне оцінювання власної ефективності та досягнень. Здатність до самооцінювання включає у себе розуміння цілей, цінностей, талантів і обмежень. Офіцер повинен володіти здатністю до ретельного аналізу своєї професійної діяльності, виявляти можливості для вдосконалення і визначати стратегії особистого і професійного розвитку.

Самоаналіз, у свою чергу, передбачає здатність критично оцінювати власні рішення, дії та взаємодію з оточуючими. Офіцер повинен бути готовий аналізувати власний внесок у досягнення команди, виявляти можливості для вдосконалення своєї роботи та вчасно коригувати стратегії відповідно до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Важливим аспектом цього процесу є розвиток рефлексивної компетентності, що дозволяє офіцерові відзначати та аналізувати власний досвід, визначати чинники успіху та невдачі, та здатність використовувати цей досвід для подальшого вдосконалення. Формування здатності до самооцінювання та самоаналізу є необхідним для розвитку високоінтелектуального та відповідального лідерства. Цей процес створює фундамент для постійного удосконалення і адаптації до нових викликів, що є важливою умовою для успішної служби офіцера.

Обговорення. У статті, на основі наукових напрацювань Р. Бакуменка, було з'ясовано та розширено розуміння поняття «професійна компетентність офіцерів», зокрема в аспекті неперервного розвитку. Також наше дослідження підтвердило твердження А. Машталера про те, що формування особистості офіцера не завершується отриманням базової підготовки, а потребує

подальшого професійного зростання у системі неперервної освіти. Погляди А. Вороніна стали базисом для аналізу такого компонента неперервного професійного зростання офіцерів як розвиток лідерських якостей.

Висновки. Неперервне професійне зростання офіцерів, яке відповідає стандартам НАТО, визначається як стратегічна ініціатива, спрямована на підтримку високого рівня готовності та ефективності військових сил. Основні принципи цього підходу охоплюють стратегічне планування кар'єри офіцера, міжнародні тренування та вправи, навчання за стандартами НАТО, володіння іноземною мовою, вивчення етики військової служби та інші аспекти. Цей підхід служить основою для визначення ключових компонентів неперервного професійного зростання офіцерів в Україні, сприяючи готовності військових до навчання протягом усього життя. Основні компоненти включають розробку кар'єрних стратегій, участь у міжнародних програмах, додаткове навчання та сертифікацію, розвиток мовних навичок, виховання військової етики, лідерські якості, адаптивність та інноваційність, а також здатність до самооцінювання та самоаналізу. Ці компоненти становлять важливу основу для підготовки та розвитку офіцерського корпусу, спрямовану на високий рівень військового професійного вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

- Бакуменко Р.О. Розвиток професійної компетентності офіцерів інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-тактичного рівня як психолого-педагогічна проблема. *Інноваційна педагогіка*, 2020. Вип. 22. Т. 1. С. 81-87. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.18>
- Бойчук Ю. Д., Боярська-Хоменко А. В. Інтернаціоналізація діяльності закладів вищої педагогічної освіти в умовах воєнного стану і повоєнної відбудови. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка*. № 1, 2023. с. 17-22 DOI: <https://doi.org/10.54929/pmtp-2023-1-02-01>
- Воронін А.І. Ключові компетентності офіцера-лідера. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*. Харків : [б. в.], 2022. С. 482–485.
- Дяков С., Мацишин М. Застосування стандартів НАТО у ході формування професійної компетентності майбутніх офіцерів інженерних військ. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 2019. Вип. 4. С. 5-22
- Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2232-12#Text>
- Зелений І.І., Воронін А.І. Концепція наукового саморозвитку офіцерів. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. № 52. С. 95–102 <https://doi.org/10.34142/23128046.2022.52.09>
- Машталер А.М. Компоненти розвитку професійної компетентності офіцерів-прикордонників в системі підвищення кваліфікації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*, 2015. Вип. 35. С. 110-112
- Методичні рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО (штаб бригади (батальйону) та їм рівних). Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 134 с.

- Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Змін до Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0455-22#Text>
- Пікус Д., Бондаренко А. Компетентнісний підхід до підготовки інструкторів навчальних центрів Збройних Сил України в умовах воєнного стану. *Військова освіта*, 2023. № 2 (48). С. 212-220. DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/212-220
- Севрук В. А. Досвід країн-членів НАТО щодо професійної підготовки майбутніх офіцерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2022. Вип. 84. С. 233-237. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.84.42>
- Указ Президента України №69/2022 «Про загальну мобілізацію». URL : <https://www.president.gov.ua/documents/692022-41413>

REFERENCES:

- Bakumenko, R.O. (2020). Rozvytok profesiinoi kompetentnosti ofitseriv informatsiino-analitychnoho zabezpechennia operativno-taktychnoho rivnia yak psykholoho-pedahohichna problema [Development of professional competence of information-analytical support officers at the operational-tactical level as a psychological-pedagogical problem.]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 22. T. 1. S. 81-87. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.18> (in Ukrainian).
- Boichuk, Yu. D., Boiarska-Khomenko, A. V. (2023). Internatsionalizatsiia diialnosti zakladiv vyshchoi pedahohichnoi osvity v umovakh voiennoho stanu i povoiennoi vidbudovy [Internationalization of activities of institutions of higher pedagogical education in the conditions of martial law and post-war reconstruction]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: pedahohika*. № 1. s. 17-22 DOI: https://doi.org/10.54929/pmtp-2023-1-02-01_ (in Ukrainian).
- Diakov S., Matsyshyn M. Zastosuvannia standartiv nato u khodi formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv inzhenernykh viisk [Application of NATO standards during the formation of professional competence of future officers of engineering forces]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*, 2019. Vyp. 4. S. 5-22. (in Ukrainian).
- Mashtaler, A.M. (2015). Komponenty rozvytku profesiinoi kompetentnosti ofitseriv prykordonnykh v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii [Components of the development of professional competence of border guards in the system of professional development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia «Pedahohika, sotsialna robota»*. Vyp. 35. S. 110-112 (in Ukrainian).
- Metodychni rekomendatsii z planuvannia ta orhanizatsii boiu za standartamy NATO (shtab bryhady (batalionu) ta yim rivnykh) [Methodical recommendations for planning and organizing a battle according to NATO standards (brigade (battalion) headquarters and their equals)]. (2022). Kyiv: «Tsentr uchbovoi literatury». 134 s. (in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva oborony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Zmin do Instruktсии pro orhanizatsiiu vykonannia Polozhennia pro prokhodzhennia hromadianamy Ukrainy viiskovoi sluzhby u Zbroinykh Sylakh Ukrainy» [Order of the Ministry of Defense of Ukraine "On Approval of Amendments to the Instruction on Organization of the Implementation of the Regulations on Military Service in the Armed Forces of Ukraine by Citizens of Ukraine"]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0455-22#Text_ (in Ukrainian).
- Pikus, D., Bondarenko, A. (2023). Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky instruktoriv navchalnykh tsentriv Zbroinykh Syl Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Competency approach to the training of instructors of training centers of the Armed Forces of Ukraine under martial law]. *Viiskova osvita*. № 2 (48). S. 212-220. DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/212-220. (in Ukrainian).
- Sevruk, V. A. (2022). Dosvid krain-chleniv NATO shchodo profesiinoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv [Experience of NATO member countries regarding professional training of future

officers.]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. Vyp. 84. S. 233-237. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.84.42>. (in Ukrainian).

Ukaz Prezidenta Ukrainy №69/2022 «Pro zahalnu mobilizatsiiu» [Decree of the President of Ukraine No. 69/2022 "On General Mobilization"]. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/692022-41413>. (in Ukrainian).

Voronin, A. I. (2022) Kliuchovi kompetentnosti ofitsera-lidera [Key competencies of a leader officer]. *Psykhologo-pedahohichni problemy vyshchoi i serednoi osvity v umovakh suchasnykh vyklykiv: teoriia i praktyka*. Kharkiv : [b. v.]. S. 482–485. (in Ukrainian).

Zakon Ukrainy «Pro viiskovy oboviazok i viiskovu sluzhbu» [Law of Ukraine "On Military Duty and Military Service"]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2232-12#Text>. (in Ukrainian).

Zelenyi, I.I., Voronin, A.I. (2022). Kontseptsiiia naukovooho samorozvytku ofitseriv [The concept of scientific self-development of officers]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. № 52. S. 95–102 <https://doi.org/10.34142/23128046.2022.52.09> (in Ukrainian).

Інформація про автора:

Зелений Ігор Ігорович: ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2115-5696>;
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Валентинівська, 2, м. Харків, Україна, 61166
e-mail: zeleniy.880218@ukr.net

Information about the author:

Zelenyi Ihor Ihorovich: ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2115-5696>; PhD student at the Department of Educology and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Valentynivska street, 2, Kharkiv, Ukraine 61166.
e-mail: zeleniy.880218@ukr.net

Цитуйте цю статтю як: Зелений І.І. Ключові компоненти неперервного професійного зростання офіцерів. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 52-62
DOI: 10.34142/23128046.2023.55.05

Дата надходження статті до редакції: 15.10.2023

Стаття прийнята до друку: 28.10.2023